

*Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport, De heer H.M. de Jonge*

*Ministerie van Justitie en Veiligheid,
De heer F.B.J. Grappenhaus*

*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap, De heer A. Slob*

Onderwerp

Inzet gebarentolk en ondertiteling bij crisiscommunicatie

Datum
28-03-2019

Referentie
19-0458/RT

Inlichtingen bij
Wouter Bolier, w.bolier@iederin.nl

Bijlagen

Hooggeachte heren De Jonge, Grapperhaus en Slob,

Het kan u niet ontgaan zijn dat er de afgelopen dagen veel media-aandacht was voor het ontbreken van een tolk gebarentaal bij de crisiscommunicatie over de aanslag van maandag 18 maart in Utrecht. Met deze brief vragen koepelorganisatie Ieder(in) en organisaties van mensen met een auditieve beperking u om hieruit lering te trekken en de crisiscommunicatie toegankelijk voor iedereen te maken.

Betere ondertiteling en tolk gebarentaal nodig

In Nederland zijn er 1,5 miljoen mensen die vanwege een gehoorbeperking baat hebben bij ondertiteling. Er is nu bij een crisis wel live ondertiteling beschikbaar, maar die is van onvoldoende kwaliteit. Bovendien ontbreekt ondertiteling meestal op commerciële en regionale tv-zenders. Daarnaast is er een groep van rond de 30.000 mensen die voor hun informatievoorziening primair afhankelijk is van de Nederlandse Gebarentaal. Niet het Nederlands, maar de Nederlandse Gebarentaal is hun moedertaal. Voor hen komt belangrijke informatie pas met een tolk gebarentaal voldoende over. In crisissituaties is het belangrijk dat alle mensen weten waar ze aan toe zijn, ook mensen die doof zijn of slechthorend. We pleiten daarom voor het standaard inzetten van een tolk gebarentaal bij crisiscommunicatie.

VN-verdrag Handicap vraagt om extra maatregelen

In 2015 schreef toenmalig minister van Justitie en Veiligheid in een brief¹ aan de Kamer over 'Nederlandse Gebarentaal in crisissituaties' dat er geen tolk Nederlandse Gebarentaal hoeft te worden ingezet. Sindsdien is er veel veranderd.

¹ [Nederlandse Gebarentaal in crisissituaties'](#) De brief van de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid

Bezoekadres
Churchillaan 11
3527 GV Utrecht

Postadres
Postbus 169
3500 AD Utrecht

T 030-720 00 00
E post@iederin.nl
I www.iederin.nl

KvK 30250451
Bank NL28 ABNA 0973 89 41 21

In 2016 ratificeerde de Nederlandse regering het VN-verdrag Handicap. In het VN-verdrag is het recht op informatie vastgelegd, met inbegrip van elektronische diensten en nooddiensten. In datzelfde VN-verdrag staat in artikel 11 de verplichting om alle nodige maatregelen te nemen om de bescherming en veiligheid van personen met een handicap in risicovolle situaties te waarborgen².

Europese resolutie

Ook nam het Europees Parlement in 2016 een resolutie aan over gebarentalen en gebarentolken³. In artikel 17 wordt de noodzaak benoemd voor inzet van tolken gebarentaal en toegankelijke real-time tekst (goede kwaliteit ondertiteling) bij gewapende conflicten, humanitaire noodgevallen en natuurrampen.

Onderzoeksrapport WODC

Tot slot wijzen we hier nog op het onderzoeksrapport⁴ over het alarmeren en informeren van kwetsbare groepen bij crisissituaties van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). Daarin staat dat "de veiligheid van kwetsbare groepen [...] bij (dreigende) calamiteiten kan worden vergroot door het aanbieden van waarschuwingen en informatie in verschillende talen en modaliteiten (gebarentaal, braille, af te luisteren via Voice over, ondertiteling, Engels en liefst eigen taal) en op aangepast taalniveau." Overigens moet hierbij niet alleen worden gedacht aan mensen met een gehoorbeperking, maar bijvoorbeeld ook aan mensen met een licht verstandelijke beperking of mensen met doofblindheid.

Vragen

Wij vragen u dan ook het volgende:

- Wat gaat de regering doen om bij de volgende calamiteit te zorgen voor toegankelijke crisisinformatie en communicatie?
- En: bent u bereid dit te doen in nauw overleg met Ieder(in) en de organisaties van mensen met een auditieve beperking?

De ondertekenaars van deze brief zijn graag bereid hierover met u in gesprek te gaan. In afwachting van uw reactie.

Hoogachtend,

mede namens:

Dovenschap, FODOK, FOSS, Stichting Plotsdoven, Stichting Hoormij, Divers Doof,
Nederlandse Dove Jongeren

Illya Soffer
directeur Ieder(in)

² [artikel 11 van het VN-verdrag](#)

³ [Europese resolutie over gebarentalen en gebarentolken, artikel 17](#)

⁴ [Onderzoeksrapport over het alarmeren en informeren van kwetsbare groepen bij crisissituaties](#)